EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 14.6.2011
KOM(2011) 346 v konečném znění

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

O VÝVOJI VÍZOVÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU (VIS) V ROCE 2010
(předložená na základě povinnosti stanovené v článku 6 rozhodnutí Rady 2004/512/ES)

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

O VÝVOJI VÍZOVÉHO INFORMAČNÍHO SYSTÉMU (VIS) V ROCE 2010
(předložená na základě povinnosti stanovené v článku 6 rozhodnutí Rady 2004/512/ES)

1. Úvod 2
2. Právní rámec VIS 2
3. Pokrok během sledovaného období 2
3.1. Vývoj centrálního systému 2
3.2. Vývoj systému pro porovnávání biometrických prvků (BMS) 3
3.3. Komunikační mechanismus pro výměnu elektronických zpráv VIS (VIS Mail) 3
3.4. Příprava pracovišť a síť 3
3.5. Vnitrostátní plánování členských států 4
3.6. Změna harmonogramu VIS 4
4. Informační kampaň 5
5. Řízení projektu 5
5.1. Plánování a rozpočet 5
5.2. Řízení rizik 5
6. Přátelé VIS 6
7. závěr 6
8. Příloha: Pracovní skupiny VIS 8
8.1. Výbor pro SISVIS 8
8.2. Schůze národních projektových manažerů VIS 8
8.3. Poradní skupina pro testování (TAG) 8
8.4. Skupina odborníků pro elektronickou poštu VIS Mail (VIS MEG) 8

1. ÚVOD

Komise v souladu s článkem 6 rozhodnutí Rady 2004/512/ES ze dne 8. června 2004 o zřízení Vízového informačního systému[1] tímto předkládá Radě a Evropskému parlamentu sedmou zprávu o pokroku týkající se vývoje Vízového informačního systému (VIS)[2]. Zpráva je věnována práci, kterou Komise vykonala v období od ledna do prosince 2010.

2. PRÁVNÍ RÁMEC VIS

Dne 5. dubna 2010 se stal použitelným vízový kodex[3]. Vízový kodex zrušil Společné konzulární instrukce, které byly předtím upraveny s cílem stanovit právní rámec pro odebírání biometrických identifikátorů. Vízový kodex rovněž zahrnuje ustanovení ohledně organizace přijímání a zpracovávání žádostí o víza.

Dne 4. května 2010 Komise přijala bezpečnostní plán pro provoz Vízového informačního systému[4]. Rozhodnutí se stane použitelným počínaje datem stanoveným Komisí v souladu s čl. 48 odst. 1 nařízení (ES) č. 767/2008, tj. datem zahájení provozu VIS, a jeho platnost skončí ve chvíli, kdy se řídící orgán ujme svých povinností.

V roce 2010 nebyly přijaty žádné další právní nástroje týkající se VIS.

3. POKROK BĚHEM SLEDOVANÉHO OBDOBÍ

3.1. Vývoj centrálního systému

V první polovině sledovaného období trvalo úsilí o úspěšné dokončení testů systémových řešení, druhé z celkem čtyř rozsáhlých zkušebních fází centrálního systému. Proběhly rozsáhlé diskuse s členskými státy ohledně nápravných opatření navržených hlavním smluvním dodavatelem na konci roku 2009, když bylo jasné, že v průběhu testů systémových řešení nebude schopen splnit všechny původní požadavky dohody o úrovni služeb. V červnu 2010 byla dohodnuta revidovaná dohoda o úrovni služeb, která zajišťuje, že provoz bude moci začít podle plánu a že bude zachován, než se dokončí spouštění systému v regionech.

V návaznosti na dosud provedené testy byly v souvislosti s některými individuálními aspekty přijaty specifikace definující komunikaci mezi členskými státy a VIS. V březnu 2010 byl vydán dokument pro ovládání rozhraní (ICD) 1.85, jímž se provádějí dohody s členskými státy o službách vyhledávání. Po drobných aktualizacích byla členským státům v září 2010 dána k dispozici konečná verze 1.87. Jde o technické specifikace používané členskými státy k rozvoji jejich vlastních vnitrostátních systémů, aby byly schopny připojení na Vízový informační systém. Detailní technické specifikace ve verzi 1.46 byly dána k dispozici v březnu 2010. Konečná verze (1.48) byla členským státům dodána v září 2010.

---

1 Úř. věst. L 213, 15.6.2004, s. 5.

2 Šestá zpráva je zahrnuta ve Zprávě Komise Evropskému parlamentu a Radě o vývoji vízového informačního systému (VIS) v roce 2009, KOM(2010) 588 v konečném znění ze dne 22.10.2010.

3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. července 2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) (Úř. věst. L 243, 15.9.2008, s. 1).

4 Rozhodnutí Komise 2010/260/EU ze dne 4. května 2010 o bezpečnostním plánu pro provoz Vízového informačního systému (Úř. věst. L 112, 5.5.2010, s. 25).

Po úspěšném dokončení testů systémových řešení bylo v srpnu 2010 zahájeno testování systému se zapojením členský států a na konci období, jehož se tato zpráva týká, stále probíhalo. V důsledku tohoto posunu v plánování testů již nebylo možno dodržet cílové datum pro začátek provozu Vízového informačního systému, jež bylo stanoveno na prosinec 2010. Dne 7. října 2010 byl Radě SVV a Evropskému parlamentu[5] sdělen přepracovaný rozvrh vedoucí k zahájení provozu v červnu 2011 (viz oddíl 3.6).

3.2. Vývoj systému pro porovnávání biometrických prvků (BMS)

Vývoj systému pro porovnávání biomechanických prvků, který bude VIS poskytovat služby v oblasti porovnávání otisků prstů, byl dokončen v roce 2010 uzavřením testování při předběžném převzetí systému. V průběhu sledovaného období uvedený systém podporoval testy systémových řešení Vízového informačního systému a testy operačního systému, aniž by vyvstaly jakékoliv problémy. Členské státy nadále používaly rovněž softwarové balíčky poskytnuté dodavatelem BMS ve svých zařízeních pro získávání otisků prstů. Některé členské státy díky pilotním projektům na konzulátech výrazně zlepšily kvalitu otisků prstů. Po dokončení závěrečných textů s operačními týmy naplánovaných na květen 2011 bude systém připraven k uvedení do provozu a ke spuštění v reálné situaci.

3.3. Komunikační mechanismus pro výměnu elektronických zpráv VIS (VIS Mail)

V průběhu celého roku 2010 bylo dosahováno značného pokroku s testováním a připojováním členských států ke komunikačnímu mechanismu pro výměnu elektronických zpráv VIS (VIS Mail). V současné době je třeba otestovat jen několik málo států schengenského prostoru. Další prvky centrálního serveru pro elektronickou poštu byly provedeny v průběhu sledovaného období (statistiky a hlášení, pokročilá antivirová ochrana). Členové skupiny odborníků pro elektronickou poštu VIS Mail (VIS MEG) z větší části souhlasili s tím, že mechanismus byl dostatečně otestován, a schválili jeho uvedení do provozu v souladu se základními požadavky.

Během sledovaného období věnovala tato skupina mnoho času a značné úsilí na vypracování specifikací pro VIS Mail fázi 2. V této fázi, která začne dva roky po zahájení provozu VIS, bude VIS mail zahrnovat funkce schengenské konzultační sítě, v důsledku čehož je práce na souvisejících specifikacích jako taková složitá a časově náročná. Bylo však dosaženo pokroku a návrhy mají být dokončeny podle harmonogramu.

3.4. Příprava pracovišť a síť

V průběhu roku 2010 byli pracovníci centrální jednotky a záložní centrální jednotky ve Štrasburku a Salcburku proškoleni v používání a údržbě VIS. Bulharsko bylo připojeno k síti sTESTA v roce 2010 a práce v Rumunsku pokračovaly. Hlavní činnosti spojené se sítí ve sledovaném období měly a) zajistit provoz operačního „mechanismu pro případ výpadku“ pro přechod z hlavního na záložní pracoviště a b) otestovat elektronickou poštu VIS Mail (viz oddíl 3.3). Tzv. mechanismus pro případ výpadku členským státům umožňuje, aby s pomocí vnitrostátního záložního systému zajistili kontinuitu operací v případě, že vnitrostátní systém selže. V roce 2010 byla ve třech členských státech uskutečněna „zkouška výpadku“, čímž dosáhl konečný počet osmi. V členských státech, které o toto řešení projevily zájem, budou zkoušky výpadku pokračovat.

---

[5] Dopis komisařky Malmströmové Lopezovi Aguilarovi, předsedovi Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (EP), 12. října 2010.

3.5. Vnitrostátní plánování členských států

Kromě dostupnosti centrálního VIS je hlavní podmínkou pro zprovoznění systému pokrok vnitrostátních projektů. Stav pokroku v jednotlivých členských státech se liší podle odlišných podmínek, v nichž se nacházejí.

Prostřednictvím mechanismu pro podávání měsíčních zpráv, který byl vyvinut v rámci skupiny „Přátelé VIS“ (viz oddíl 6), všechny členské státy shodně uváděly, že se jim daří včas plnit stanovené kroky.

Pokud jde o testování shody s členskými státy a vývoj většiny vnitrostátních systémů, projekt VIS ve sledovaném období dále pokračoval. Do konce sledovaného období provedlo své testy shody podle původního plánu 23 z celkem 25 stávajících členských států a schengenských států[6]. Testy souladu je stále ještě třeba provést v několika zúčastněných zemích. Doba konání testů v jednotlivých zemích byla naplánována na první polovinu roku 2011.

I když podle informací sdělených členskými státy by měly být všechny vnitrostátní systémy do dokončení centrálního systému plně funkční, vyvstala v průběhu přípravy různých zpráv řada nejasností (viz oddíl 5.2) ohledně přípravy na úrovni konzulátů i hranic.

Je třeba vzít na vědomí, že jeden členský stát, který se setkal se závažnými smluvními problémy v roce 2009, byl nakonec schopen zahájit vývoj svého vnitrostátního systému v roce 2010. Testování souladu pro tento členský stát bylo naplánováno na leden 2011.

Aby bylo možno posoudit konzulární přípravy v prvním regionu zavádění (severní Africe), proběhla v prosinci 2010 mise do Káhiry. Účelem této mise bylo získat přímo na místě informace ohledně připravenosti konzulátů členských států, zejména pak co se týče jejich kapacity odebírat a předávat biometrické údaje žadatelů o víza do Vízového informačního systému. V průběhu návštěvy se předsednictví a Komise setkaly s členskými státy na místní schengenské kooperační schůzce a využily příležitosti navštívit místní konzulární zařízení. Ukázalo se, že je třeba zintenzívnit technické školení i komunikační činnost. Z tohoto důvodu budou mise tohoto druhu organizovány také v roce 2011 v jiných městech po celé severní Africe.

3.6. Změna harmonogramu VIS

Opožděné byť úspěšné dokončení textu systémových řešení vedlo nevyhnutelně k nutnosti, aby Komise a členské státy přehodnotily obecný harmonogram tohoto projektu. Došlo k tomu na základě realistického posouzení možnosti dodavatele Komise dodat centrální systém i schopnosti členských států připravit se na vnitrostátní zavádění na konzulátech a vnějších hranicích. Je třeba počítat s rezervou pro případ nových neočekávaných potíží.

Po představení vnitrostátním projektovým manažerům (24. června 2010), skupině „Přátelé VIS“ (7. července 2010) a v průběhu setkání Strategického výboru pro přistěhovalectví, hranice a azyl (22. července 2010) byl Radě SVV dne 7. října 2010 a Evropskému parlamentu[7] oznámen tento obecný harmonogram:

---

[6] Lichtenštejnsko z technického hlediska rovněž dokončilo testy shody, dosud však schengenské *acquis* neuplatňuje.

[7] Dopis komisařky Malmströmové Lopezovi Aguilarovi, předsedovi Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (EP), 12. října 2010.

- testování operačního systému: od 23. srpna 2010 do 14. února 2011,
- testování při předběžném převzetí systému: od 23. března 2011 do 15. června 2011,
- připravenost centrálního systému na provoz: 24. června 2011.

Na konci sledovaného období projekt nový obecný harmonogram splňuje.

4. INFORMAČNÍ KAMPAŇ

Dne 20. prosince 2010 byla podepsána smlouva mezi Komisí a dodavatelem specializujícím se na informace a komunikaci za účelem provedení návrhu a tisku informačního materiálu pro Vízový informační systém. Tento externí dodavatel ve spolupráci s Komisí navrhne, vytiskne a vyhotoví překlad letáků, plakátů a dalších informačních materiálů pro příslušné použití členskými státy a Komisí před zahájením provozu VIS a po něm. V důležitých fázích proběhne konzultace ohledně textu a návrhu materiálů s členskými státy. To je naplánováno na první polovinu roku 2011.

5. ŘÍZENÍ PROJEKTU

5.1. Plánování a rozpočet

Celkové dostupné prostředky na závazky pro VIS v roce 2010 činily 30,3 milionu EUR. V důsledku zpoždění, k němuž došlo v průběhu testu systémových řešení, byly části projektových činností, jež byly původně naplánovány na rok 2010 odloženy na rok 2011, z čehož vyplynuly posuny v prostředcích na závazky: do konce sledovaného období bylo využito 63,06 % celkových prostředků na závazky pro VIS a 85,10 % prostředků na platby. Rozpočtová linie pro VIS má číslo 18.02.05.

Prostředky na závazky a na platby pro VIS na rok 2010

Dostupné prostředky na závazky	Využito	Celkem %	Dostupné prostředky na platby	Využito	Celkem %
30 327 909,00 EUR	***19 124 611,00 EUR***	***63,06 %***	***27 619 392,52 EUR***	***23 503 936,08 EUR***	***85,10 %***

V březnu 2010 byl vydán inkasní příkaz na smluvní sankce ve výši 7,6 milionu EUR za zpoždění vzniklá při testování systémových řešení.

5.2. Řízení rizik

Metodika pro řízení rizik zůstala během období, jehož se týká tato zpráva, beze změny. Komise každý měsíc zjišťuje nejvýznamnější rizika v projektu (na centrální a vnitrostátní úrovni) a představuje je členským státům na měsíčních schůzích národních projektových manažerů VIS. Komisi je při výkonu tohoto úkolu nápomocen smluvní partner odpovědný za zajištění kvality.

Stejně jako v předcházejícím roce se o rizicích diskutovalo také ve skupině „Přátelé VIS“. Komise společně s předsednictvím pracovala na posouzení hlavních rizik a na jejich

kategorizaci podle jejich dopadu na projekt. U každého rizika jsou určena opatření k jeho snížení. Komise vede rovněž rejstřík činností na vysoké úrovni a sleduje jejich provádění.

Na konci roku 2010 byla nejkritičtější zjištěná rizika tato: i) zpoždění v dokončování textů operačního systému podle přepracovaného harmonogramu, ii) přípravy členských států na jejich účast v testování při předběžném převzetí systémů, iii) zpoždění u některých členských států v přípravách na zahájení provozu na konzulátech a na hranicích a iv) zpoždění v přípravách provozního řízení. U všech rizik byla určena opatření k jejich snížení a Komise, členské státy a hlavní smluvní dodavatel úzce spolupracují při omezování dopadů těchto rizik na projekt.

6. PŘÁTELÉ VIS

V průběhu sledovaného období se skupina „Přátelé VIS“ sešla sedmkrát – třikrát během španělského předsednictví (první pololetí 2010) a čtyřikrát v rámci belgického předsednictví (druhé pololetí 2010). Neformální schůzky na vysoké úrovni poskytly fórum, v jehož rámci bylo možno transparentně projednat všechny záležitosti související s VIS. Program jednání stanovilo předsednictví v koordinaci s Komisí a generálním sekretariátem Rady. Témata obvykle zahrnovala informace o aktuálním stavu VIS, předložené Komisí, výsledky mechanismu podávání zpráv o pokroku na vnitrostátní úrovni a zprávy o rizicích.

V první polovině roku 2010 byly členské státy požádány, aby zaslaly aktualizované odpovědi na dotazník před každou schůzí skupiny „Přátelé VIS“. Otázky se týkaly obecné technické přípravy v souvislosti s vývojem jejich vnitrostátních systému, konzulární přípravy pro spouštění v prvních regionech a příprav v souvislosti s kontrolami oproti VIS s ověřením biometrických údajů a bez něj. V dotazníku byly obsaženy rovněž konkrétnější otázky týkající se školení a dalších kroků. Několik členských států však neuvedlo jednoznačné lhůty pro provedení konkrétních kroků, takže si předsednictví a Komise nemohly vytvořit úplnou představu o pokroku ve všech členských státech.

V druhé polovině roku 2010 však byl zaveden aktualizovaný dotazník zaměřený výhradně na první region zavádění a na hraniční přechody na vnějších hranicích. Obdržené odpovědi byly opět někdy poněkud nejasné, zejména pokud jde o přípravu hranic. Předsednictví proto na konci sledovaného období požádalo členské státy, aby předložily vnitrostátní plány o zavádění na hranicích a umožnily tak důkladné sledování situace na hraničních přechodech na vnějších hranicích jednotlivých členských států. Výsledky byly tentokrát uspokojivější. Nové předsednictví rozhodlo pokračovat v uplatňování tohoto mechanismu pro podávání zpráv i v roce 2011.

7. ZÁVĚR

Předmětný rok se vyznačoval úspěšným dokončením druhé fáze rozsáhlého testování centrálního systému (test systémových řešení) a zahájením třetí fáze (testování operačních systémů) se zapojením sedmi členských států.

Pokud jde o vnitrostátní úroveň, většina členských států v průběhu dosáhla značného pokroku ve vývoji svých vnitrostátních systémů. Podle zpráv z členských zemi budou a konci období, jehož se týká tato zpráva, všechny připraveny, aby se do června 2011 připojily k VIS. Intenzívní monitorování bude proto pokračovat i v roce 2011, stejně jako přímé návštěvy na

konzulátech v prvním regionů zavádění, a to za účelem sledování administrativních příprav členských států.

Radě SVV byl v říjnu 2010 předložen nový globální harmonogram, který předpokládá technickou připravenost VIS pro zahájení provozu v červnu 2011. Všechny subjekty účastnící se projektu zopakovaly svůj závazek ke společnému úsilí o spuštění provozu VIS a k řešení rizik nastíněných v oddílu 5.2.

Komise současně pravidelně informovala Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci Evropského parlamentu ohledně vývoje a situace projektu VIS a bude tak činit i nadále.

8. PŘÍLOHA: PRACOVNÍ SKUPINY VIS

8.1. Výbor pro SISVIS

V roce 2010 nebyla uspořádána žádná zasedání Výboru SISVIS ve složení VIS[8]. Výbor bude v roce 2011 nadále odpovídat za práci týkající se VIS, která musí být přijata postupem projednávání ve výborech.

8.2. Schůze národních projektových manažerů VIS

Ve sledovaném období uspořádaly útvary Komise deset schůzí odborných skupin, jichž se účastnili národní projektoví manažeři jednotlivých členských států a jejichž účelem bylo projednat stav projektu VIS, technické podrobnosti, otázky související s plánováním, rizika a činnosti na centrální a vnitrostátní úrovni projektu.

8.3. Poradní skupina pro testování (TAG)

Poradní skupina pro testování, poradní pracovní skupina Výboru pro SISVIS (ve složení pro VIS), se vzhledem k intenzivní testovací činnosti v průběhu sledovaného období scházela poměrně často nebo pořádala konferenční hovory. Poradní skupina pro testování zajišťuje, aby se při projednávání a řešení problémů souvisejících s testováním používal strukturovaný postup, a poskytuje poradenství pro dokončení testování VIS. Účastníci skupiny vydávají doporučení ohledně testování VIS ve všech testovacích fázích, zejména ve fázích, na nichž se přímo podílejí členské státy.

8.4. Skupina odborníků pro elektronickou poštu VIS Mail (VIS MEG)

Během celého sledovaného období se každý měsíc konala schůze skupiny na podporu zavádění komunikačního mechanismu VIS Mail.

Práce Komise a členských států na elektronické poště VIS Mail se uskutečňuje ve spolupráci s dodavatelem sítě a poradenství poskytuje smluvní partner pro podporu a zajištění kvality.

[8] Zřízen čl. 51 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1987/2006 ze dne 20. prosince 2006 o zřízení, provozu a využívání Schengenského informačního systému druhé generace (SIS II).